

Социјална парична помош

Информација за остварување на социјална парична помош на лице способно за работа и социјално необезбедено

Право на социјална парична помош има лице кое е способно за работа и домаќинство(заедница на членови на семејство и други роднини меѓу кои не постои законска обврска за меѓусебно издржување, кои заеднички придонесуваат, стопанисуваат и трошат), но е материјално необезбедено и кое според други прописи не може да оствари средства за егзистенција.

За социјално необезбедено лице и домаќинство се смета кое остварува приходи по сите основи пониски од износот на социјалната парична помош, утврдена со Закон за социјална заштита и кое не поседува имот или имотни права од кои може да се издржува.

Месечниот приход на лицето и домаќинството се определува според просечниот месечен приход на сите членови, остварен по сите основи во последните 3 месеци пред поднесувањето на барањето за остварување на правото на социјална помош.

Висина на социјална парична помош за 2010 година

	Висина на социјална парична помош за 2010 година	
	100%	50% *
Лице	2.140,00 ден	1.070,00 ден
Семејство и домаќинство со два члена	2.932,00 ден	1.466,00 ден
Семејство и домаќинство со три члена	3.724,00 ден	1.862,00 ден
Семејство и домаќинство со четири члена	4.516,00 ден	2.258,00 ден
Семејство и домаќинство со пет и повеќе члена	5.308,00 ден	2.654,00 ден

*во првите 3 години од користењето на право на социјална парична помош се исплатува 100%, а по истекот на третата истата се намалува за 50% од утврдената висина.

Во случај на прекин во користењето на правото на социјална парична помош, корисникот има право да бара продолжување на истата, ако повторно се најде во состојба на социјален ризик. Продолжувањето на ова право ќе се одвива во зависност од траењето на прекилот на СПП. Ако прекилот бил подолг од 60 месеци, корисникот ќе оствари повторно право на користење на СПП. Ако прекилот бил помал од 60 месеци, корисникот само ќе го доискористи преостанатото право од пред прекилот на СПП.

ЦСР го определува носителот на правото на социјална парична помош. Носителот е должен да ја потврди состојбата за месечните приходи за себе и за членовите на домаќинството, при поднесувањето на барањето и во текот на користењето. Најмалку еднаш годишно, е должен да поднесе документација за материјалната и бројната состојба на домаќинството. Ако носителот не ја потврди состојбата на домаќинството и не ја поднесе потребната документација, правото на СПП ќе му биде укинато во напредните шест месеци.

ЦСР најмалку еднаш годишно, врши увид за да се утврди фактичката состојба на лицето и домаќинството, и тоа без предходна најава. Доколку утврди дека истите не се под социјален ризик, ЦСР ќе го одбие барањето или ќе ја прекине СПП. Ако не се дозволи увид во домот на домаќинството, СПП ќе биде укината во следните 12 месеци.

Право на СПП не може да оствари лице кое:

- Може само да се издржува, ако остварува приходи со продажба или издавање на закуп на имот кој не го користи;
- Не побарало издржување од лицето кое е должно да го издржува врз основа на Законот за семејство, освен ако ЦСР утврди дека лицето кое е должно да го издржува би останало без минимум средства за егзистенција, пониски од 5000 денари;
- Ако има склучено договор за доживотна издршка, а не покренало постапка за раскинување на тој договор
- Може да оствари издржување по друг основ.
-

Право на СПП не може да оствари, односно му престанува правото на лице кое дало нецелосни или неистинити податоци или не ја пријавило настанатата промена во семејната, материјалната и состојбата за имот и имотните права. Во овој случај СПП престанува и не може да се оствари во наредните 12 месеци.

Право на СПП не може да користи

- Лице кое одбило понуда за вработување, обука, преквалификација или доквалификација заради вработување
- Лице на кое му престанал работниот однос по негова вина или негово барање.

Овие лица не можат да користат СПП во времетраење од 6 месеци.

Корисниците на СПП може да бидат работно ангажирани за извршување на јавни работи до 5 дена во месецот, како и за извршување на сезонски работи и други повремени работи од градоначалникот на единицата за локална самоуправа, јавните претпријатија и установи, освен пензионер, жена за време на бременост, мајка на породилно отсуство до 9 месеци од породувањето, лице неспособно за работа поради старост, инвалидитет или болест, лице во работен однос, ученик или студент.

На лицата ангажирани до 5 дена во месецот, правото на СПП не им престанува. За време на работното ангажирање корисниците мора да бидат осигурани од организаторот на работата врз основа на инвалидност и телесно оштетување, за повреда на работа или професионална болест. Организаторот на работата им обезбедува надоместок за покривање на трошоците за храна и превоз до и од местото на вршење на работата, до износ од 15% од просечната плата во Р.Македонија.

Корисниците кои се ангажирани над 5 дена во месецот, правото на СПП им мирува за времетраење на работното организирање. На нив организаторот на работата им надоместува трошоци по потреба и во зависност од работното ангажирање.

Потребни документи за остварување на право на социјална парична помош

1. Лична карта(фотокопија и оригинал) за сите полнолетни лица;
2. Уверение за државјанство за сите полнолетни лица (фотокопија и оригинал);
3. Извод од матичната книга на родените за полнолетни лица, (самци, разведени или вдовци) нов извод, не постар од 6 месеци со траен печат;
4. Извод од матичната книга на родените за малолетни деца, не мора да е нов(оригинал и фотокопија);
5. Извод од матична книга на венчаните(оригинал и фотокопија);
6. Уверение од Управа за јавни приходи за сите полнолетни членови за пријавени или остварени нето приходи ;
7. Потврда за регистрирано моторно возило заверена во МВР(формуларот се подига од Центарот за социјална работа)
8. Потврда од Агенција за вработување за сите полнолетни лица кои редовно се пријавуваат(се подигнува лично во Агенција за вработување);
9. Потврда од Агенција за вработување за сите полнолетни лица дека не се во евиденција во надлежното биро и листа на стаж од социјално(лично се подига во агенцијата за вработување)
10. За вработените лица од домаќинството, потврда за примен личен доход во последните три месеци (во документот да има наведено за кој месец е, износ на личниот доход и дата на исплата)
11. Потврда од фондот на ПИОМ за корисници на пензија од земјава или од странство (за вдовци-вдовици или за лица над 65 год. возраст);
12. Решение од агенција за вработување доколку се корисници на паричен надоместок;
13. Потврда од училиште или факултет за децата ако се на редовно школкување;
14. Пресуда за развод на брак(оригинал и фотокопија);
15. Тужба за алиментација;
16. Доказ до каде е постапката за поднесената тужбата за алиментација(се зема од судот каде се води постапката);
17. Уверение од Катастар на име на подносителот и за сите полнолетни членови;
18. Ако се поседува имот да се достави и Поседовен/Имотен лист;

19. Доказ за двајцата сопружници за нивните родители(доколку се живи фотокопија и оригинал на лични карти на увид, ако се починати фотокопија од умреница);
20. Ако има поведено оставинска постапка за имот на покоен, треба да се донесе решение од надлежен суд или потврда до каде е постапката;
21. Ако личните карти се на друга општина, потребно е да се достави потврда од ЦСР на таа општина дали се корисници на некое право во таа општина

Извор:

- Закон за социјална заштита од Член 45 до Член 56 Сл.Весник на Р.Македонија бр.79/07 од 24.06.2009
- Закон за изменување и дополнување на законот за социјална заштита Член 6 до Член 8, Сл.Весник на Р.Македонија бр.36 од 23.03.2011
- www.uslugi.gov.mk

Закон за социјална заштита

4.1. Социјална парична помош

Член 45

1) Право на социјална парична помош има лице способно за работа и домаќинство, материјално необезбедено и кое според други прописи не може да обезбеди средства за егзистенција.

2) Како домаќинство во смисла на ставот 1 од овој член се подразбира заедница на членови на семејството и други роднини меѓу кои не постои законска обврска за меѓусебно издржување, кои заеднички придонесуваат, стопанисуваат и трошат.

Член 46

1) За материјално необезбедено се смета лице и домаќинство кое остварува приходи по сите основи пониски од износот на социјалната парична помош, утврден со овој закон и кое не поседува имот и имотни права од кои може да се издржува.

2) Месечниот приход на лицето или домаќинството се определува според просечниот месечен приход на сите членови, остварен по сите основи во последните три месеца пред поднесување на барањето за остварување на право за социјална парична помош.

Член 47

1) Висината на социјалната парична помош за носителот на правото изнесува 2.140 денари (во натамошниот текст: основица).

2) За секој следен член на домаќинството основицата се зголемува за коефициент 0,37, а најмногу до пет члена.

3) Висината на социјалната парична помош од ставот 1 на овој член, се усогласува со порастот на трошоците на живот за претходната година, објавени од Државниот завод за статистика во јануари за тековната година.

4) Правото на социјална парична помош се исплатува како разлика меѓу утврдениот износ на социјалната парична помош и вкупните приходи по сите основи на сите членови на домаќинството.

5) Доколку износот на социјалната парична помош е понизок од 100 денари, истата не се исплатува.

Член 48

1) Висината на социјалната парична помош се утврдува во зависност од периодот на користење на правото, и тоа:

- во првите три години, во висина утврдена во членот 47 на овој закон и
- по истекот на третата година, во висина од 50% од утврдената висина, согласно со членот 47 на овој закон.

2) По исклучок од ставот 1 на овој член, домаќинство во кое има невработено лице инвалид на трудот кој не користи надоместок од центарот за вработување или од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување или носителот на правото е невработено лице на кое му недостасуваат најмногу пет години до остварувањето на правото на пензија, правото на социјална парична помош го остварува согласно со членот 47 на овој закон.

Член 49

1) Во случај на прекин во користењето на правото на социјална парична помош до 60 месеца, корисникот има право да го доискористи преостанатото право на социјална парична помош, согласно со членот 48 на овој закон.

2) Ако прекилот на користењето на правото на социјална парична помош е подолг од 60 месеца корисникот има повторно право на социјална парична помош, согласно со членот 47 на овој закон.

Член 50

1) Центарот го определува носителот на правото на социјална парична помош.

2) Носителот на правото на социјална парична помош е должен да ја потврди состојбата на месечните приходи за себе и сите членови во домаќинството, при поднесувањето на барањето и во текот на користењето на правото.

3) Носителот на правото на социјална парична помош е должен еднаш годишно да поднесе документација за материјалната и бројната состојба на домаќинството.

4) Ако носителот на правото на социјална парична помош не постапи согласно со ставовите 2 и 3 на овој член, правото на социјална парична помош престанува и не може да се оствари во наредните шест месеца.

Член 51

1) Центарот врши непосреден увид заради утврдување на фактичката состојба на лицето и домаќинството.

2) Врз основа на увидот од ставот 1 на овој член, центарот ќе го одбие барање за остварување на право на социјална парична помош, односно ќе одлучи истото да престане, доколку утврди дека барателот, односно корисникот не е изложен на социјален ризик.

3) Непосредниот увид од ставот 1 на овој член се врши по оцена на надлежниот центар, а најмалку еднаш во текот на годината.

4) Увидот од ставот 1 на овој член надлежниот центар го врши без претходно најавување.

5) Ако на овластениот работник од центарот не му се дозволи да направи увид во домот на домаќинството, правото на социјална парична помош не може да се оствари, односно престанува и истото не може да се оствари во наредните 12 месеца.

Член 52

Право на социјална парична помош не може да оствари лице кое:

- може само да се издржува, ако може да остварува приходи со продажба или со

давање под закуп на имот кој тој и членовите на неговото домаќинство не го користат, за задоволување на минимална егзистенција;

- не побарало издржување од лицето кое е должно да го издржува согласно со Законот за семејството, освен ако центарот за социјална работа утврди дека лицето кое според Законот е должно да го издржува би останало без минимум средства за егзистенција, пониски од висината на постојаната парична помош утврдена со овој закон;

- ако има склучен договор за доживотна издршка, а не покренало постапка за раскинување на тој договор и

- може да обезбеди издржување по друга основа.

Член 53

1) Право на социјална парична помош не може да оствари, односно му престанува правото на лицето или домаќинството кое дало нецелосни или невестинити податоци за семејната, материјалната состојба и состојбата со имотот и имотните права.

2) Ако носителот на правото даде невестинити или нецелосни податоци, односно не извести за настанатата промена во материјалната, семејната и имотната состојба за себе и членовите на домаќинството, правото на социјална парична помош престанува и не може да се оствари во наредните 12 месеца.

Член 54

1) Право на социјална парична помош не може да користи:

- лице кое одбило понуда за вработување, обука, преквалификација или доквалификација заради вработување, согласно со Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност и

- лице на кое му престанал работниот однос по негова вина или на негово барање.

2) Лицето од ставот 1 алинеи 1 и 2 на овој член не може да користи социјална парична помош во период од шест месеца.

3) Лицата од ставот 1 на овој член се сметаат за членови на домаќинството при пресметување на вкупните приходи на домаќинството, а се исклучуваат од користење на правото на социјална парична помош.

4) Центарот за вработување еднаш месечно го известува надлежниот центар за лицата од ставот 1 алинеја 1 на овој член.

Член 55

1) Корисниците на социјална парична помош можат да бидат работно ангажирани за извршување на јавни работи до пет дена во месецот, како и за извршување на сезонски работи и други повремени работи од градоначалникот на единицата на локалната самоуправа, од јавните претпријатија и јавните установи, освен пензионер, жена за време на бременоста и млади мајки до девет месеца на породилно отсуство, лице неспособно за работа поради старост, инвалидност или болест, лице во работен однос, ученик и студент.

2) Работното ангажирање од ставот 1 на овој член се врши во соработка меѓу градоначалникот на единицата на локалната самоуправа, јавните претпријатија и јавните установи со надлежниот центар за социјална работа, односно надлежниот центар за вработување.

3) На корисниците на социјална парична помош од ставот 1 на овој член, кои се работно ангажирани до пет дена во месецот, правото на социјална парична помош не им престанува.

4) За време на работното ангажирање корисниците од ставот 1 на овој член, мора да бидат осигурани од организаторот на работата врз основа на инвалидност и телесно оштетување, за повреда на работа или професионална болест.

5) На корисниците на социјална парична помош кои работно се ангажирани за сезонски и други работи над пет дена, правото на социјална парична помош им мирува за времето на работното ангажирање, а по престанувањето на работното ангажирање користењето на правото на социјална парична помош продолжува.

6) Организаторот на работата од ставот 1 на овој член на корисниците на социјална парична помош им обезбедува надоместок за покривање на трошоците за храна и превоз до и од местото на вршење на работата, до износ од 15% од просечната плата исплатена во Република Македонија за претходната година, а за ангажирање над пет дена и надоместок за ангажирањето, по потреба и во зависност од работното ангажирање.

7) Ако корисникот на социјална парична помош од ставот 1 на овој член неоправдано го одбие работното ангажирање, правото на социјална парична помош престанува и не може да се оствари во наредните 12 месеца.

Член 56

Министерот со општ акт го пропишува начинот на утврдување на состојбата на приходите, имотот и имотните права на домаќинството, определувањето на носителот на правото и потребната документација.

Закон за изменување и дополнување на законот за социјална заштита

Член 6

Во членот 45 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Лице кое е на издржување на казна затвор подолго од 30 дена или е сместено во згрижувачко семејство, во установа за социјална заштита или друга установа со решение на центарот за социјална работа, не се смета за член на домаќинството за тој период.”

Член 7

Во членот 52 алинеја 2 зборовите: „од висината на постојаната парична помош утврдена со овој закон” се заменуваат со зборовите: „ 5.000 денари”.

Член 8

Во членот 55 ставот 7 се менува и гласи:

„Ако корисникот на социјална парична помош од ставот 1 на овој член неоправдано го одбие работното ангажирање, се смета за член на домаќинството при пресметување на вкупните приходи на домаќинството, а се исклучува од користење на правото на социјална парична помош во наредните 12 месеци.”